ततस्तस्य समुद्रस्य तज्जातमुदकं पयः । रसोत्तमैर्विमिश्रञ्च ततः क्षीरादभूद्घृतं ।
ततो ब्रह्माणमासीनं देवा वरदमब्रुवन् । श्रान्ताः स्म सुभृशं ब्रह्मन्नोद्भवत्यमृतञ्च तत् । ११४०
विना नारायणं देवं सर्व्वेऽन्ये देवदानवाः । चिरारब्धमिदञ्चापि सागरस्यापि मन्थनं ।
ततो नारायणं देवं ब्रह्मा वचनमब्रवीत् । विधत्स्वैषां बलं विष्णोभवानत्र परायणं ।
॥ विष्णुरुवाच ॥ बलं ददामि सर्व्वेषां कर्म्मैतद्ये समास्थिताः । क्षोभ्यतां कलशः सर्व्वैर्मन्दरः परिवर्त्यतां ।
॥ सूतउवाच ॥ नारायणवचः श्रुत्वा बलिनस्ते महोदधेः । तत्पयःसहिता भूयश्चक्रिरे भृशमाकुलं ।
ततः शतसहस्रांशुर्म्मथ्यमानात्तुसागरात् । प्रसन्नात्मा समुत्पन्नः सोमः शीतांशुरुज्ज्वलः । ११४५
श्रीरनन्तरमुत्पन्ना घृतात्पाण्डरवासिनी । सुरादेवी समुत्पन्ना तुरगः पाण्डरस्तथा ।
कौस्तुभस्तु मणिर्द्दिव्य उत्पन्नो घृतसम्भवः । मरीचिविकचः श्रीमान्नारायण उरोगतः ।
श्रीः सुरा चैव सोमश्च तुरगश्च मनोजवः । यतो देवास्ततोजग्मुरादित्यपथमाश्रिताः ।
धन्वन्तरिस्ततो देवो वपुष्मानुदतिष्ठत । श्वेतं कमण्डलुं बिभ्रदमृतं यत्र तिष्ठति ।
एतदत्यद्भुतं दृष्ट्वा दानवानां समुत्थितः । अमृतार्थे महान्नादो ममेदमितिजल्पतां । ११५०
श्वेतैर्द्दन्तैश्चतुर्भिस्तु महाकायस्ततः परं । ऐरावणो महानागोऽभवद्वज्रभृता धृतः ।
अतिनिर्म्मथनादेव कालकूटस्तथाऽपरः । जगदादृत्य सहसा सधूमोऽग्निरिवज्वलन् ।
त्रैलोक्यं मोहितं यस्य गन्धमाघ्राय तद्विषं । प्रायसल्लोकरक्षार्थं ब्रह्मणो वचनाद्विवः ।
दधार भगवान् कण्ठे मन्त्रमूर्त्तिर्म्महेश्वरः । तदा प्रभृतिदेवस्तु नीलकण्ठ इति श्रुतिः ।
एतत्तदद्भुतं दृष्ट्वा निराशा दानवाः स्थिताः । अमृतार्थे च लक्ष्म्यर्थे महान्तं वैरमास्थिताः । ११५५
ततोनारायणोमायां मोहिनीं समुपाश्रितः । स्त्रीरूपमद्भुतं कृत्वा दानवानभिसंश्रितः ।
ततस्तदमृतं तस्यै ददुस्ते मूढचेतसः । स्त्रियै दानवदैतेयाः सर्व्वे तद्गतमानसाः ।
इत्यादिपर्व्वण्यमृतमन्थने अष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥
॥ सौतिरुवाच ॥ अथावरणमुख्यानि नानाप्रहरणानि च । प्रगृह्याभ्यद्रवन्देवान्सहिता दैत्यदानवाः ।
ततस्तदमृतं देवो विष्णुरादाय वीर्य्यवान् । जहार दानवेन्द्रेभ्यो नरेण सहितः प्रभुः ।
ततो देवगणाःसर्व्वे पपुस्तदमृतं तदा । विष्णोःसकाशात्संप्राप्य संभ्रमे तुमुले सति । ११६०
ततः पिबत्सु तत्कालं देवेष्वमृतमीप्सितं । राहुर्विबुधरूपेण दानवः प्रापिबत्तदा ।
तस्य कण्ठमनुप्राप्ते दानवस्यामृते तदा । आख्यातं चन्द्रसूर्य्याभ्यां सुराणां हितकाम्यया ।
ततो भगवता तस्य शिरःछिन्नमलंकृतं । चक्रायुधेन चक्रेण पिबतोऽमृतमोजसा ।
तच्छैलशृङ्गप्रतिमं दानवस्य शिरोमहत् । चक्रच्छिन्नं खमुत्पत्य ननादातिभयङ्करं ।
तत्कबन्धं पपातास्य विस्फुरद्धरणीतले । सपर्व्वतवनद्वीपां दैत्यस्याकम्पयन्महीं । ११६५
ततो वैरविनिर्व्वन्धः कृतो राहुमुखेन वै । शाश्वतश्चन्द्रसूर्य्याभ्यां ग्रसत्यद्यापि चैव तौ ।
विहाय भगवांश्चापि स्त्रीरूपमतुलं हरिः । नानाप्रहरणैर्भीमैर्द्दानवान्समकम्पयत् ।